

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):

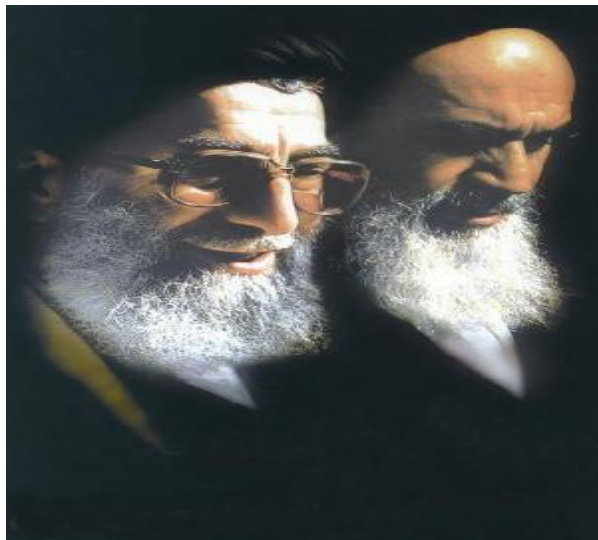
فریضه عظیم زکات نیز همانند نماز به مجاهدتی خستگی ناپذیر و تلاشگرانی صادق و دلسوز نیازمند است، انتظار و امید است که این عزیزان در این میدان جدید نیز گام نهند و همه کسانی که می توانند در ترویج و تبیین و تحقق مسئله زکات خدمتی ارائه کنند بی درنگ دامن همت به کمر زنند و از خود صدقه جاریه ای بر جای نهند .

"آئین نامه اجرایی قانون زکات کشور"

کمیته امداد امام خمینی(ره)

معاونت توسعه مشارکت های مردمی

اداره کل اجرایی امور زکات کشور

اهمیت و جایگاه زکات در قرآن

« الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَ

أَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ »

« کسانی که اگر آنان را در زمین به قدرت رسانیم نماز

برپا می دارند و زکات می دهند و (دیگران را) به خوبی ها دعوت می کنند و از بدی ها

باز می دارند و پایان همه امور برای خداست »

« قرآن کریم سوره حج آیه ۴۱ »

آئین نامه اجرایی قانون زکات

مطابق با بند هفتم قانون زکات کشور، مصوب ۱۳۹۰/۸/۸ مجلس محترم شورای اسلامی بدین وسیله آئین نامه اجرایی زکات که در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۶ مورد تصویب شورای محترم عالی زکات کشور قرار گرفت، ارائه می گردد.

ماده ۱ - تعاریف اصطلاحات

۱- **زکات:** زکات از احکام ضروری عبادی و اقتصادی اسلام است که جهت ایجاد تعادل در جامعه بین افراد برخوردار و محرومین وضع شده است.

۲- **کمیته امداد امام خمینی (ره):** کمیته امداد امام خمینی (ره) نهادی است مستقل و تحت نظر مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) که بر اساس تبصره ماده ۱ قانون زکات و حسب اذن ولی فقیه وظیفه جمع آوری و رسانیدن زکات به موارد مصرف مصرح در فقه زیر نظر نماینده ولی فقیه در امر زکات را بر عهده دارد و در این آئین نامه اجرایی به اختصار امداد امام (ره) نامیده می شود.

۳- **شورای عالی زکات کشور:** این شورا در اجرای ماده ۱ قانون زکات از اشخاص حقیقی و حقوقی براساس حکم ولی فقیه و قانون زکات تشکیل یافته است و سیاست گذاری امور زکات و مدیریت و ساماندهی و تبلیغات و نظارت بر جمع آوری و هزینه کرد و دیگر امور کلان زکات را هدایت و راهبری خواهد نمود و در این آئین نامه اجرایی به اختصار شورای عالی نامیده می شود.

۴- **شورای استان:** براساس ماده ۵ قانون زکات و در صورت اذن ولی فقیه یا نماینده ایشان در محدوده استان از ۸ نفر اشخاص حقیقی یا نماینده تام الاختیار آنها به شرح قانون تشکیل می گردد و ریاست آن با نماینده ولی فقیه خواهد بود.

تبصره ۱: نماینده ولی فقیه در امور زکات به شخصی گفته می شود که ولی امر مسلمین ایشان را به عنوان نماینده خود در کلیه امور زکات معرفی نموده اند.

تبصره ۲: نماینده ولی فقیه به شخصی گفته می شود که توسط ولی فقیه به نمایندگی در استان ها منصوب گردیده و یکی از وظایف ایشان رسیدگی به امر زکات استان می باشد.

۵- **شورای شهرستان:** براساس ماده ۵ قانون زکات و در صورت اذن ولی فقیه یا نماینده ایشان در محدوده شهرستان از ۷ نفر اشخاص حقیقی و یا نماینده تام الاختیار آنها به شرح قانون تشکیل می گردد و ریاست آن با امام جمعه مرکز شهرستان خواهد بود.

۶- **شورای بخش:** براساس ماده ۵ قانون زکات و در صورت اذن ولی فقیه یا نماینده ایشان در محدوده بخش از ۴ نفر اشخاص حقیقی و حقوقی به شرح قانون تشکیل می گردد که علاوه بر وظایف محوله از سوی شورای عالی زکات کشور براساس ماده ۶ قانون کلیه وظایف مرتبط با امر زکات را در دهستانها و روستاهای مجاور نیز

انجام خواهد داد و ریاست آن با امام جمعه بخش و در صورت فقدان وی با فرد مشخص شده از سوی نماینده ولی فقیه در شورای عالی زکات کشور خواهد بود.

- استانداران و فرمانداران در مرکز استان و مرکز شهرستان بعنوان قائم مقام رئیس شورای زکات میباشند .

ماده ۲- اعضای شورای عالی زکات کشور

۱. نماینده منصوب از جانب ولی فقیه در امور زکات به عنوان رئیس شورا (عضو ثابت)

۲. رئیس کمیته امداد به عنوان قائم مقام و دبیر شورا (عضو ثابت)

۳. رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور (عضو ثابت)

۴. رئیس شورای سیاست گذاری ائمه جمعه کشور (عضو ثابت)

۵. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی (عضو ثابت)

۶. رئیس محترم صدا و سیما (عضو)

۷. وزیر محترم کشور (عضو)

۸. وزیر محترم جهاد کشاورزی (عضو)

۹. وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی (عضو)

۱۰. نماینده کمیسیون اقتصادی مجلس با پیشنهاد کمیسیون و انتخاب مجلس (عضو و ناظر)

۱۱. افراد حقیقی و حقوقی به پیشنهاد رئیس شورا و انتخاب اعضا

تبصره : کلیه اعضا موظف می باشند در جلسات شورای عالی علی الخصوص جلسه پایانی سال جهت شنیدن گزارش سال و تأیید برنامه سالیانه شرکت نمایند.

ماده ۳- وظایف شورای عالی زکات کشور

۱) سیاستگذاری و تعیین خط مشی های اساسی برای امور تبلیغی ، فرهنگ سازی ، آموزشی ، پژوهشی و زمینه سازی بمنظور آشنایی مردم در امر زکات

۲) سیاستگذاری و تعیین خط مشی های اساسی برای جمع آوری و مصرف زکات با تعیین و تنظیم ضوابط و معیارهای مربوطه بر اساس احکام فقهی مطابق با نظر مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید خواهد بود
تبصره : در موارد اختلافی، نظر ولی فقیه ملاک عمل خواهد بود.

۳) سیاستگذاری و برنامه ریزی جهت تشویق عاملین ، مبلغین ، مؤثرین و مؤدیان در امر زکات

۴) برنامه ریزی جهت ایجاد هماهنگی و مشارکت مؤثر استانداران ، فرمانداران ، بخشداران ، شوراهای اسلامی شهر و روستا و ائمه جمعه و جماعات سراسر کشور ، همچنین سایر اعضای شوراهای زکات استانها ، شهرستانها و بخشها و عوامل مؤثر بویژه در جهت سازماندهی و بکارگیری معتمدین روستاها بعنوان عاملین افتخاری در امر زکات

۵) ایجاد هماهنگی و نظارت بر برنامه ها و اقدامات دستگاهها در محدوده ی این قانون و همچنین مصوبات شورای عالی زکات کشور

۶) بررسی بودجه تخصصی در قانون بودجه کشوری، پیشنهاد از طرف دبیرخانه شورای عالی جهت تصویب و ارائه به مراجع ذیربط و نظارت بر نحوه تخصیص اعتبارات و هزینه کرد آن در فصل های مربوطه توسط دبیرخانه

۷) ایجاد هماهنگی جهت ارزیابی عملکرد سالانه دستگاههای عضو و شوراهای استانی

۸) ایجاد هماهنگی و بسترهای لازم جهت تعامل با عوامل موثر در امر زکات

۹) ایجاد بستر لازم برای انتقال تجارب امور زکات از کشورهای اسلامی و تعامل لازم با سازمان بین المللی زکات

۱۰) ارزیابی و نظارت بر حسن اجرای مصوبات ابلاغی مربوط به وزارتخانه ها و ارائه گزارش به شورای عالی زکات کشور

تبصره : انجام هرگونه پیشنهاد اصلاحی در شرح وظایف دستگاههای عضو شورای مرکزی زکات توسط دبیرخانه اقدام و پس از تصویب شورای مرکزی زکات ابلاغ می گردد.

ماده ۴ – وظایف حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور زکات : (مستقر در کمیته امداد)

۱. نظارت بر عملکرد دبیرخانه اجرای زکات در سطوح مختلف اعم از استانی و شهرستانی

۲. ایجاد زمینه تأیید مصوبات شورای عالی زکات توسط نماینده محترم ولی فقیه در امر زکات و ابلاغ آن به دبیرخانه و نظارت بر آنها

۳. گزارش کامل به دفتر مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) در پایان هر سال از امور انجام شده زکات پس از امضای نماینده محترم ولی فقیه

۴. ایجاد بسترهای لازم جهت تأسیس پژوهشکده زکات

۵. بررسی مشکلات فی مابین دستگاه های مرتبط و نماینده محترم ولی فقیه استان ها در امور اجرایی زکات

۶. تصویب دستورالعمل ها و آئین نامه های اجرایی بر اساس قانون و مصوبات شورای عالی توسط نماینده محترم ولی فقیه

۷. بررسی مصوبات شورای عالی زکات درخصوص بودجه سالیانه (پیشنهادی از سوی دبیرخانه) و ارائه آن به نماینده ولی فقیه

۸. بازنگری در دستورالعمل ها هر دو سال یکبار و پیشنهاد به شورا جهت تصویب

۹. تقدیر از مؤدیان، عاملین و دست اندرکاران برتر کشور در امر زکات که با انتخاب و تأیید دبیرخانه امور اجرایی انجام می شود.

ماده ۵- اعضای شورای زکات استان

- ۱- امام جمعه مرکز استان و نماینده ولی فقیه در استان بعنوان رئیس شورا
 - ۲- استاندار
 - ۳- مدیر کل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان به عنوان دبیر
 - ۴- رئیس سازمان جهاد کشاورزی
 - ۵- رئیس سازمان اقتصاد و دارایی
 - ۶- مدیر کل صدا و سیما استان
 - ۷- مدیرکل سازمان تبلیغات اسلامی
 - ۸- مدیرکل بهزیستی
 - ۹- رئیس شورای اسلامی استان
- تبصره ۱- دعوت از سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مؤثر در امر زکات جهت شرکت در جلسه شورای زکات شهرستان بلامانع می باشد.
- تبصره ۲ - در مراکز استانهای اهل سنت نشین نماینده ولی فقیه رئیس شورای زکات استان میباشد.
- تبصره ۳ - در مراکز استانهایی که امام جمعه نماینده ولی فقیه نمی باشد، رئیس شورای زکات با حکم نمایندگان مأذون از سوی ولی فقیه و دبیر مرکزی شورای سیاست گذاری ائمه جمعه تعیین تکلیف می گردد.

ماده ۶- وظایف شورای زکات استان

- ۱) برنامه ریزی جهت اجرایی نمودن مصوبات شورای عالی زکات کشور
- ۲) برنامه ریزی ، سازماندهی و بسیج امکانات استانی در امر فرهنگ سازی ، بستر سازی تبلیغات و اعتماد سازی در امر زکات
- ۳) مطالعه و شناسایی قابلیت‌ها و مزیت های استانی برای تشویق گروههای هدف (عاملین ، مبلغین ، معتمدین ، مؤثرین و مؤذیان) در امر زکات
- ۴) تعامل مؤثر و هدفمند با عوامل تأثیر گذار در امر زکات مانند : حوزه های علمیه ، ائمه جمعه و جماعات ، ارباب جراید ، سازمانهای انتفاعی و غیر انتفاعی
- ۵) برنامه ریزی امور مربوط به پژوهش ها، آموزشها و همایشهای زکات (علمی ، تخصصی ، آموزشی ، هم اندیشی ، تقدیری و تشویقی و ...) و پیشنهاد به شورای عالی زکات کشور
- ۶) ایجاد هماهنگی لازم در جهت سازماندهی و بکارگیری مبلغین و عاملین افتخاری در سطح شهر و روستاها
- ۷) ایجاد هماهنگی لازم در امر پشتیبانی، اداری و سایر امور مورد نیاز دبیرخانه شورای زکات استان و شهرستانها
- ۸) پیگیری امور مربوط به شوراهای زکات شهرستان و بخش و ارزیابی عملکرد آنها و همچنین دستگاههای مرتبط استان و نظارت بر حسن اجرای برنامه های مذکور

- ۹) بررسی بودجه های شورای زکات شهرستانها جهت ارائه به دبیرخانه شورای عالی زکات کشور
- ۱۰) بررسی عملکرد شورای زکات شهرستانها جهت ارائه به دبیرخانه شورای عالی زکات کشور
- ۱۱) برنامه ریزی، هماهنگی و پیگیری برای انجام پیشنهادات و رفع تنگناها و مشکلات شورای زکات شهرستانها
- ۱۲) ایجاد هماهنگی لازم جهت تهیه بانک اطلاعات جامع زکات استان
- ۱۳) برنامه ریزی و هماهنگی لازم جهت تهیه بسته های تبلیغاتی (دیداری، شنیداری، گفتاری و نوشتاری) با توجه به زمانبندی محصولات مشمول زکات
- تبصره ۱: انتخاب مؤدیان برتر و پیشرو استانی جهت تشویق و انتخاب برترین ها و پیشنهاد به شورای عالی (با پیشنهاد برترین های استانی) از وظایف شورای استان می باشد.
- تبصره ۲: کلیه امور زکات استان و بومی سازی سیاست های شورای عالی زکات از جمله نظارت بر جمع آوری و هزینه کرد های زکات استان اعم از واجب و مستحب به عهده رئیس شورای زکات استان می باشد.

ماده ۷- اعضای شورای زکات شهرستان

- ۱- امام جمعه بعنوان رئیس شورا
- ۲- فرماندار
- ۳- مدیر کمیته امداد امام خمینی (ره) شهرستان به عنوان دبیر شورا
- ۴- مدیر جهاد کشاورزی
- ۵- رئیس اداره امور مالیاتی
- ۶- رئیس سازمان تبلیغاتی
- ۸- رئیس اداره بهزیستی
- ۹- رئیس شورای اسلامی شهرستان
- ۱۰- مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در مدیریت جهاد کشاورزی استان
- تبصره - دعوت از سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مؤثر در امر زکات به جلسه شورا بلامانع است.

ماده ۸- وظایف شورای زکات شهرستان

- ۱) پیگیری و هماهنگی برای اجرایی نمودن برنامه های ابلاغی شورای زکات استان
- ۲) ایجاد هماهنگی برای تهیه بانک اطلاعات جامع زکات شهرستانی و به روز کردن اطلاعات سالیانه آنها به تفکیک روستاها و مؤدیان مشمول زکات
- ۳) کمک به دبیر شورای شهرستان برای فراهم نمودن زمینه مناسب تعامل دبیرخانه و دستگاه های مرتبط با زکات
- ۴) برنامه ریزی جهت تهیه ساز و کار لازم برای انجام تبلیغات میدانی با بهره مندی از تمامی ظرفیتهای موجود شهرستان، رسانه های جمعی، ائمه جمعه و جماعات، مبلغین مقیم و مهاجر و سایر عوامل تأثیر گذار
- ۵) ایجاد هماهنگی لازم برای تشویق و تقدیر مناسب از: مبلغین، عاملین، مؤدیان زکات

۶) ایجاد هماهنگی لازم برای پیش بینی برنامه های اجرایی و فعالیتهای یکساله دبیرخانه زکات در امر جمع آوری و هزینه کرد زکات

۷) بررسی و نظارت بر جمع آوری و هزینه کرد و تعیین موارد مصرف کلیه وجوه مرتبط با زکات (اعم از زکات واجب، مستحب، معادل های تشویقی) براساس سیاست های ابلاغی شورای عالی و هماهنگی امام جمعه شهرستان

۸) پیگیری و انجام امور مربوط به مستند سازی فعالیتهای زکات

۹) ایجاد هماهنگی لازم جهت ترغیب و تشویق مؤذیان در امر هزینه کرد زکات برای محرومیت زدایی و توانمندسازی با اولویت فقرا و مساکین

۱۰) بررسی، نظارت و ارزیابی عملکرد شوراهای زکات بخشها

۱۱) ایجاد تمهیدات لازم برای مشارکت کلیه ادارات دولتی و مردم نهاد در امر آموزش، پژوهش و فرهنگ سازی و ...

۱۲) بومی سازی سیاست های ابلاغی شورای عالی زکات

۱۲) پیش بینی جذب وجوه زکات، هزینه های اجرایی، بودجه های تشویقی و (معادل) امور پیشنهادی هزینه کرد آنها به شورای زکات استان

۱۳) بررسی ضرورت تشکیل شورای زکات در مراکز دهستانها و روستاها و تأیید اعضای آن

۱۴) برگزاری همایشهای آموزشی، تجلیل و تقدیر، تخصصی، علمی و آموزشی حداقل سالیانه یک نوبت در شهرستان تبصره: کلیه امور مربوط به جمع آوری، جذب معادل و هزینه کرد زکات اعم از واجب و مستحب با پیشنهاد رئیس شورای شهرستان و تأیید نماینده ولی فقیه استان امکان پذیر است.

ماده ۹-اعضای شورای زکات بخش

۱- امام جمعه بعنوان رئیس شورا

۲- بخشدار

۳- رئیس شاخه کمیته امداد امام خمینی (ره) به عنوان دبیر

۴- نماینده جهاد کشاورزی

۵- نماینده سازمان تبلیغاتی

۶- رئیس شورای اسلامی بخش

۷- دو نفر معتمد محلی بنا به پیشنهاد دبیر زکات بخش و تأیید امام جمعه بخش

۸- دعوت از سایر اشخاص حقیقی و حقوقی در امر زکات به جلسه شورای زکات بلامانع است.

۹. نماینده دفتر ولی فقیه در جهاد کشاورزی

ماده ۱۰- وظایف شورای زکات بخش

- ۱) عملیاتی نمودن مصوبات ابلاغی شورای زکات شهرستان .
- ۲) تعامل مستمر با مراکز حقیقی و حقوقی که همکاری آنها در امر تبلیغات و جمع آوری زکات مؤثر می باشند
- ۳) ایجاد تمهیدات لازم برای جمع آوری نیازهای آماری جهت بانک اطلاعاتی شهرستان .
- ۴) بررسی نظرات و پیشنهادات عوامل مؤثر مانند: معتمدین، روحانیون، شوراهای اسلامی و ... و جمع بندی و استفاده بهینه از آنها .
- ۵) ایجاد تمهیدات لازم برای شناسایی، تعیین و آموزش عاملین و مبلغین افتخاری زکات در سطح بخش، دهستانها و روستاها .
- ۶) انجام برنامه های: تبلیغی ، تشویقی و تقدیری شورای زکات شهرستان .
- ۷) انجام تمهیدات برای آموزش و توجیه مؤدیان زکات در جلسات عمومی و یا چهره به چهره .
- ۸) پیگیری مطالبات مؤدیان، عاملین و دبیرخانه از مراجع ذیربط و مسئولین بخش و شهرستان .
- ۹) ارزیابی و نظارت بر حسن اجرای وظیفه مبلغین و عاملین و رابطین .
- ۱۰) اخذ گزارشات و عملکرد شوراهای دهستان و روستاها و ارزیابی آن.
- ۱۱) پیش بینی و ارائه پیشنهاد اعتبارات مورد نیاز جهت اجرایی نمودن مصوبات شورای شهرستان از قبیل (مستحقین زکات و پروژه های عمرانی) بر اساس سیاست های ابلاغی در امر زکات
- ۱۲) ایجاد هماهنگی لازم جهت پیگیری بمنظور تخصیص یا وصول اعتبارات تشویقی (معادل) زکات از سازمانهای ذیربط .
- ۱۳) ایجاد هماهنگی لازم جهت تهیه امکانات ، ابزار و ملزومات مورد نیاز جهت فرآیندهای اجرایی امر زکات

چگونگی تعیین معتمدان محلی در شورای زکات بخش:

در اجرای بند ۳ ماده ۵ قانون و ماده ۶ آن در مورد چگونگی تعیین معتمدین محلی: دبیر شورای بخش با هماهنگی روحانیون مستقر در مرکز بخش تعدادی از معتمدین محلی را که حضور تاثیرگذار در امر زکات خواهند داشت را به امام جمعه بخش معرفی و با تایید دو نفر از آنها به عضویت شورای بخش برگزیده می شوند.

ماده ۱۱- نحوه تشکیل جلسات شورای زکات و ترکیب اعضاء آن

- ۱) شورای عالی زکات کشور، زکات استان، شهرستان و بخش با اذن ولی فقیه یا نماینده مأذون از سوی ایشان تعیین و تشکیل می گردد.
- ۲) تشکیل شورای زکات چهارگانه (مرکز، استان، شهرستان و بخش) با حضور نصف اعضاء به اضافه یک رسمیت یافته و مصوبات آنها اجرایی می گردد .

۳) تشکیل جلسات شورای چهارگانه زکات (مرکز، استان، شهرستان و بخش) حداقل ۶ نوبت خواهد بود و در صورت نیاز جلسه فوق العاده برگزار خواهد شد.

۴) اعضای شورای زکات چهارگانه موظفند شخصاً یا با اعزام نماینده تام الاختیار در جلسات شرکت نمایند.

۵) در شورای زکات استان های سنتی نشین از امام جمعه اهل سنت مرکز استان یا یکی از خبرگان روحانی اهل سنت بعنوان عضو و صاحب رأی دعوت بعمل آید.

ماده ۱۲ - دبیرخانه شورای زکات

۱) دبیرخانه شورای چهارگانه زکات (مرکز، استان، شهرستان و بخش) در کمیته امداد امام خمینی (ره) تشکیل می گردد.

۲) تنظیم تقویم اجرایی جلسات سالانه شورا، جهت تصویب در شورای زکات و ابلاغ آن به اعضاء.

۳) تهیه دعوت نامه ها و دستور جلسات شورا و ابلاغ به اعضا پس از هماهنگی با رئیس شورا

۴) انجام مکاتبات ضروری و اداری با سازمانهای عضو و سایر سازمانها بر حسب ضرورت.

۵) تنظیم صورتجلسات و ابلاغ مصوبات آن به عوامل ذیربط و پیگیری آنها تا حصول نتیجه و ارائه گزارش آن به شورای زکات.

۶) تشکیل کارگروههای: تخصصی، پژوهشی، علمی و آموزشی و... و مدیریت امور آنها و تنظیم تولیدات جهت ارائه به شورای زکات.

۷) اخذ پیشنهادات علمی، اجرایی و... بررسی و ارزیابی و جمع بندی آنها جهت ارائه به شورای زکات.

۸) تهیه و تدوین پیش نویس برنامه های: کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت با استفاده از کارگروههای تخصصی ذیربط و مجامع علمی و آموزشی و ارائه آن به شورای عالی زکات کشور جهت تأیید و تصویب.

۹) مطالعه و بررسی نیازهای: پژوهشی، آموزشی و تبلیغی و ارائه آن به شورای عالی زکات کشور جهت تصویب.

۱۰) مطالعه، بررسی و تدوین راهکارهای اجرایی و عملیاتی جهت سازماندهی، آموزش، توجیه و بکارگیری معتمدین و مبلغین بعنوان عوامل افتخاری جهت انجام امور زکات بویژه در روستاها.

۱۱) مطالعه، بررسی، طبقه بندی و جمع بندی نیازمندیهای عمومی و فردی مناطق محروم و امور محرومین و فقرا برای سیاستگذاری امر هزینه کرد.

۱۲) مطالعه و بررسی نیازمندیهای بانک اطلاعات جامع زکات و ارائه آن به شورای عالی زکات کشور جهت هماهنگی تمهیدات لازم برای تهیه آن.

۱۳) مطالعه و بررسی نیازمندیهای لازم جهت تشویق و تقدیر از: عاملین، مبلغین، مؤثرین و مؤدیان زکات جهت تصویب در جلسات شورای زکات.

۱۴) تهیه و تدوین برنامه همایشهای علمی، آموزشی، هم اندیشی و تقدیر و تشویق از برترین ها جهت ارائه به شورای زکات برای تصویب.

- ۱۱) تهیه و تدوین کلیات برنامه ها و فعالیتهای یکساله و ارائه آن به شورای زکات جهت تصویب .
- ۱۶) تهیه و تدوین راهکارهای اجرایی امر زکات در مناطق سنتی نشین بر اساس فقه و شریعت آنها جهت تصویب و ابلاغ آن .
- ۱۷) پیگیری امور قراردادها و موافقتنامه ها با سازمانهای دولتی و مردم نهاد و جمع بندی نتایج حاصله از آن و ارائه گزارش به شورای زکات .
- ۱۸) احصاء و جمع بندی اعتبارات دولتی و وجوه جمع آوری شده از محل زکات و پیشنهاد امور هزینه آن به شورای زکات جهت تصویب .
- ۱۹) تهیه ساز و کار اطلاع رسانی بموقع و بهنگام بمنظور تنویر افکار عمومی در راستای اعتماد سازی .
- ۲۰) تهیه، تدوین و مستند سازی آمار و عملکرد امور زکات و تحویل آن جهت ارائه به شورای زکات .
- ۲۱) تنظیم نظام نامه ها، آئین نامه ها، دستورالعملها و فرآیندهای اجرایی در سازمانهای عضو و ارائه آن به شورای زکات جهت تصویب .
- ۲۲) پیگیری امور مرتبط با هزینه کرد زکات براساس سیاست های ابلاغی شورای عالی از جمله امور پروژه های عمرانی و ارائه به شورا
- تبصره : اجرای بندهای مندرج ذیل ماده ۱۱ منوط به هماهنگی و اطلاع رسانی روسای شورای چهارگانه زکات (مرکز، استان، شهرستان و بخش) می باشد.

ماده ۱۳- شرح وظایف دستگاهها، وزارتخانه ها و سازمانهای عضو شورای عالی زکات کشور

الف- شرح وظایف امداد امام(ره) :

- ۱) امداد امام (ره) بودجه مورد نیاز جهت اجرای قانون زکات را به شورا پیشنهاد می نماید تا پس از تصویب شورا، توسط دولت در بودجه سالیانه آن نهاد قرار گیرد و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی، توسط رئیس سازمان برنامه و بودجه تخصیص اعتبار یافته و به مصرف برسد .
- ۲) امداد امام (ره) موظف است گزارش عملکرد سالیانه آن نهاد در امر زکات (هزینه های اجرائی، عملیاتی، وجوه جمع آوری شده از محل زکات، اعتبارات دولتی و سایر کمکهای اخذ شده در این رابطه) را مستند سازی و به مراجع ذیربط (دفتر مقام معظم رهبری ، کمیسیون اقتصادی و اجتماعی مجلس شورای اسلامی، دولت و شورای عالی زکات کشور) ارائه نماید .
- ۳) امداد امام موظف است هرگونه اقدام در مورد زکات را مطابق با نظر ولی فقیه و با اذن معظم له و یا نماینده ایشان در امر زکات به انجام رساند.
- تبصره ۱ : امداد امام موظف است وجوه جمع آوری شده را به همراه سایر کمک ها در امر زکات (از قبیل معادل ها) را به مصرف همان محل یا براساس سیاست های ابلاغی شورای عالی زکات برساند.

تبصره ۲: کلیه دستگاه های مرتبط با امر زکات به ویژه دستگاه های عضو شورای زکات موظفند ابزار و تمهیدات و اطلاعات لازم در این امر را در اختیار دبیرخانه زکات قرار دهند.

۴) امداد امام (ره) در جهت اهداف این قانون مکلف است هر ساله حداقل معادل ریالی زکات جمع آوری شده را به علاوه ۱۰٪ بودجه سال بعدی پیش بینی و به دولت جهت ملحوظ نمودن در قانون بودجه ارائه نماید.

تبصره: امداد امام (ره) موظف است وجوه زکات جمع آوری شده را به همراه کمکهای دولت و سایر کمکها در این رابطه را به مصرف همان محل در زمینه طرح های عمرانی و اقدامات حمایتی برساند.

۵) امداد امام (ره) میتواند بابت هزینه های ناشی از اجرای این طرح حداکثر ۱۰٪ از محل وصولی های مربوطه (وجوه جمع آوری شده زکات، اعتبارات دولتی و کمکهای مردمی) تأمین نماید.

۶) امداد امام (ره) می تواند برای رفع فقر و محرومیت ضمن تعامل با مسئولین هر منطقه تمهیدات لازم را برای رفع محرومیت از محل زکات پرداختی سهم فقرا و معادل تشویقی آن اقدام نماید.

۷) امداد امام (ره) با همکاری سایر دستگاهها موظف است با تهیه سند راهبردی نرم افزار زکات نسبت به تشکیل بانک اطلاعات جامع ملی زکات که در برگیرنده موارد ذیل باشد اقدام نماید:

- اطلاعات کامل زمینهای زیر کشت محصولات کشاورزی مشمول زکات به تفکیک آبی و دیم و به تفکیک هر محصول و به تفکیک: استان - شهرستان - بخش - روستا و مقدار تولید آن محصولات اقدام نماید.
- بانک کامل انعام ثلاثه کشوری به تفکیک استان، شهرستان، بخش و مالک و به تفکیک تعلیفی و غیر تعلیفی.
- مشخصات کامل عاملین، مبلغین و رابطین موظفی و افتخاری را با مشخصات کامل و محدوده جغرافیایی و نوع فعالیت
- مشخصات کامل پروژه های عمرانی زکات به تفکیک: استان - شهرستان و بخش و نوع پروژه.
- جمع آوری بانک جامع آمار و عملکرد کارگروه های مختلف تخصصی، برنامه ها و فعالیتها با قابلیت تحول و بروز رسانی.

۸) ارزیابی و نظارت بر حسن اجرای مصوبات ابلاغی مربوط به وزارتخانه ها از سوی شورای عالی زکات کشور و ارائه گزارش به شورای عالی زکات کشور

تبصره (۱): کلیه سازمانهای مرتبط با امر زکات بویژه اعضای شورای زکات موظفند ابزار، تمهیدات و اطلاعات لازم در این امر را در اختیار امداد امام (ره) قرار دهند.

تبصره (۲): در مناطق اهل سنت بانک اطلاعات زکات با توجه به اقلام مشمول زکات بر اساس فقه و شریعت جاری منطقه تهیه می شود.

ب - شرح وظایف سازمان برنامه و بودجه:

- ۱) برنامه ریزی جهت تبیین جایگاه زکات در برنامه های توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی .
- ۲) اخذ پیشنهادات بودجه ای شورای عالی زکات کشور و گنجاندن در لایحه بودجه سالیانه .
- ۳) همکاری با دبیرخانه شورای عالی زکات کشور پیرامون رفع خلاءهای احتمالی اجرائی و بودجه ای زکات.
- ۴) تعیین ردیف اعتباری خاص در قالب یک برنامه مربوط به زکات جهت وصول اعتبارات و کمکهای دولتی

ج - شرح وظایف وزارت کشور :

- ۱) ابلاغ برنامه راهبردی شورای عالی زکات کشور توسط وزیر محترم کشور به عوامل مرتبط با زکات در سطح وزارتخانه (اعم از ستادی - مدیریتی و اجرایی) توسط استانداران، فرمانداران و بخشداران و دهیاران و همکاری و هماهنگی با شوراهای زکات.
- ۲) ایجاد تمهیدات لازم بمنظور جبران خسارات ناشی از حوادث غیر مترقبه مؤدیان .
- ۳) هدایت بخشی از منابع و امکانات استانی در جهت تبلیغات و اطلاع رسانی و تشویق و ترغیب مردم به پرداخت زکات و بهره گیری از ظرفیت های دهیاران و شوراهای اسلامی در امر زکات .
- ۴) ملزم نمودن استانداران، فرمانداران و بخشداران جهت شرکت در جلسه شورای زکات و پیگیری و انجام امور مربوط به آنها .

- ۵) ارزیابی عملکرد سالیانه استانها در امر زکات و ارائه گزارش عملکرد کشوری به دبیرخانه عالی زکات کشور

د - شرح وظایف وزارت جهاد کشاورزی :

- ۱) ابلاغ برنامه های شورای عالی زکات کشور به کلیه سطوح وزارتخانه وسازمان های وابسته (ملی، استانی، شهرستانی و بخشی) .
- ۲) اولویت دادن به سیاست ها و برنامه های اجرایی در خصوص تشویق مؤدیان زکات بعنوان گروه اول در حمایت های مالی و خدماتی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان های تحت امر وزارتخانه از جمله : انتخاب کشاورز، دامدار و باغدار نمونه مطمح نظر قرار گیرد .
- ۳) تهیه، تدوین و ابلاغ امور آموزشی و توجیهی برای مربیان ترویج و سایر مربیان آموزش جهت کشاورزان، باغداران و دامداران در امر زکات و اختصاص بخشی از برنامه های تولیدی قابل پخش از رسانه ملی و محلی به امر تبلیغ و ترویج زکات .
- ۴) تدوین دستورالعملی بمنظور جبران بخشی از خسارات وارده به کشاورزان ، دامداران و باغداران زکات دهنده ناشی از حوادث و خشکسالی .
- ۵) ارائه بانک اطلاعاتی جامع از زمین های زیرکشت و تولید اقلام مشمول زکات و همچنین دام های موجود کشور با تفکیک تعلیفی و غیرتعلیفی به دبیرخانه شورای زکات و به روزرسانی سالیانه آن.
- ۶) تعامل هدفمند در کلیه امور در سطح ملی، استانی و شهرستانی با دبیرخانه شورای زکات استان ها .

- ۷) ارزیابی سالیانه عملکرد مدیران ستادی، سازمانهای وابسته و مدیران استانی در امر زکات و ارائه گزارش عملکرد سالیانه کشوری به دبیرخانه شورای عالی زکات کشور
- ۸) تهیه دستور العملی خاص براساس ماده ۶ قانون درخصوص اختصاص یارانه به کشاورزان و دامداران مؤدی زکات
- ه) شرح وظایف حوزه نمایندگی ولی فقیه در وزارت جهاد کشاورزی در خصوص زکات :**
۱. تهیه، به روز رسانی و ارائه آمار و اطلاعات مرتبط با امر زکات (جمعیت، اراضی، زراعی و باغی جهت بهره برداری بخش کشاورزی)
 ۲. ایجاد تعامل و همکاری مؤثر و سازنده بین سطوح مختلف ملی، استانی و شهرستانی جهاد کشاورزی با شورای زکات
 ۳. ایجاد تعامل و همکاری مؤثر و سازنده بین دبیرخانه زکات در سطوح مختلف با جهاد کشاورزی
 ۴. عضویت مسئولین حوزه های نمایندگی ولی فقیه در جلسات شورای زکات استان ها
 ۵. برنامه ریزی درخصوص تبلیغ، ترویج، آموزش، اطلاع رسانی و درنهایت فرهنگ سازی زکات در تمام سطوح
 ۶. هماهنگی، پیگیری و نظارت مستمر بودجه ای مصوبات ابلاغی شورای عالی زکات کشور و مصوبات شورای زکات جهاد کشاورزی درخصوص انجام وظایف شورا
 ۷. گزارش گیری و آمارگیری مدیران تولید محصولات کشاورزی و ارزیابی فصلی و سالیانه عملکرد شورای زکات استان و ... جهت ارائه به شورای عالی زکات
 ۸. کمک به شناسایی، معرفی و تشویق مؤدیان برتر در استان های کشور
 ۹. مطالعه و پژوهش در خصوص زکات و نحوه اجرا در حوزه نمایندگی ولی فقیه توسط مرکز تحقیقات حوزه نمایندگی ولی فقیه
 ۱۰. ابلاغ مصوبات شورای عالی زکات کشور و پیگیری آن در سطوح مختلف
 ۱۱. تدوین و اجرای برنامه های حمایتی و تشویقی از گروه های مختلف و مرتبط با امر زکات (عاملین، مبلغین، معتمدین و مؤدیان) و ارائه آن به دبیرخانه اجرایی زکات
 ۱۲. برنامه ریزی و اجرای برنامه های آموزشی و ترویجی مرتبط با زکات برای گروه های هدف در سطوح مختلف
 ۱۳. ایجاد تعامل و هماهنگی میان سازمان ها و دبیرخانه شورای زکات استان و نهادهای تأثیرگذار در امر زکات مانند حوزه های علمیه، ائمه جماعات، سازمان های انتفاعی و غیرانتفاعی
 ۱۴. ارزیابی و نظارت بر عملکرد در سطوح مختلف سازمانی در زمینه اجرای وظایف و مأموریت های مرتبط با زکات
 ۱۵. تهیه بانک های اطلاعاتی مرتبط با زکات و ارائه آن در دبیرخانه شورای زکات استان
 ۱۶. تعیین و معرفی مسئولین دفاتر نمایندگی ولی فقیه در شهرستان های تابعه به عنوان نماینده سازمان در شورای زکات شهرستان
 ۱۷. ایجاد هماهنگی لازم جهت سازماندهی و بکارگیری مسئولین دفاتر نمایندگی ولی فقیه سفیران انفال .
- ناظرین ذبح شرعی جهت تبلیغ و ترویج زکات در شهرها و روستاهای آن

و - شرح وظایف وزارت امور اقتصاد و دارایی :

- ۱) تسریع در ابلاغ اعتبارات مربوط به سیاستهای تشویقی زکات به دبیرخانه شورای عالی زکات کشور
- ۲) پیشنهاد سازوکارهای لازم مبنی بر معافیت مالیاتی مؤدیان زکات به مجاری قانونی و تعامل با سازمان امور مالیاتی کشور در این زمینه

۳) ارزیابی سالیانه عملکرد مدیران وزارت امور اقتصادی و دارایی در امر زکات

ز - شرح وظایف وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی :

- ۱) بهره مندی از ظرفیت های موجود بمنظور پشتیبانی از امر زکات در کشور
- توضیح بیشتر: اختصاص بسته های حمایتی برای مستحقین و اهدای بسته های تشویقی برای مؤدیان زکات
- ۲) ارتباط مؤثر با سایر وزارتخانه های مسئول در امر زکات طبق قانون و سازمان برنامه و بودجه در زمینه اهداف زکات و پیگیری نیازهای مورد نظر
- ۳) ارزیابی عملکرد سالیانه مدیران مرتبط وزارتخانه در امر زکات و ارائه گزارش به دبیرخانه شورای عالی زکات کشور

ح - شرح وظایف سازمان صدا و سیما:

- ۱) ابلاغ سیاست های راهبردی شورای عالی زکات به مدیران سازمان و تشکیل گروه رادیویی و تلویزیونی زکات همراه تعامل با دبیرخانه شورای عالی زکات به منظور اجرایی کردن آنها در سطح ملی و استانی
- ۲) انعکاس اخبار زکات در برگزاری نشست های تخصصی و میزگردهای علمی ویژه برنامه زکات در شبکه سراسری و استانی طی سال .

۳) ارزیابی سالیانه مدیران کل استانهای خود در امر فعالیت در بخش زکات .

۴) تولید و پخش مستمر فیلم، کلیپ، تیزر و ... مربوط به زکات .

۵) مصاحبه با کارشناسان مذهبی و پرداخت کنندگان زکات جهت ترویج واجب الهی .

۶) ارزیابی و نظارت بر حسن اجرائی عملکرد مدیران استانها و ارائه گزارش به دبیرخانه شورای عالی زکات کشور

ط - شرح وظایف شورای سیاستگذاری ائمه جمعه:

- ۱) تهیه، تدوین و ابلاغ شرح وظایف در خصوص فریضه عظیم زکات به ائمه جمعه بویژه نمایندگان محترم ولی فقیه در استان ها بعنوان متولی امر زکات در استان .
- ۲) تهیه نظام ارزیابی عملکرد ائمه جمعه سراسر کشور در خصوص زکات .
- ۳) تأکید بر تهیه تقویم اجرایی تشکیل جلسات شوراهای زکات استان و بیان فریضه الهی زکات در خطبه های نماز جمعه و یادآوری موضوع زکات در جزوات هفتگی ارسالی به ائمه جمعه .
- ۴) تأکید بر مطالبه لیست وجوه جمع آوری شده و هزینه ای زکات انجام شده از محل زکات آن برای امضاء و تأیید نهایی در سطح استان توسط امام جمعه مرکز استان و نماینده ولی فقیه و نظارت بر امر هزینه کرد زکات
- ۵) ارزیابی سالیانه عملکرد ائمه جمعه مراکز استانها، شهرستانها و بخشها

ی- شرح وظایف سازمان تبلیغات اسلامی :

- ۱) تهیه، تدوین و ابلاغ بسته تبلیغاتی شامل (کتاب، فیلم، بروشور و ...) در خصوص زکات در کلیه سطوح سازمانی، ملی، استانی، شهرستانی و توزیع آن در ماههای تبلیغی بر حسب موقعیت مذهبی و اجتماعی مناطق .
- ۲) تهیه نرم افزار جامع زکات ویژه کلیه مبلغین (روحانیون مقیم و طرح هجرت).
- ۳) انجام پژوهش های علمی در سطح حوزه و دانشگاه در خصوص (احیاء، ترویج، توسعه، ضرورت، اهمیت، احکام و...) زکات و زمینه های عملیاتی و کاربردی کردن آنها با هماهنگی دبیرخانه زکات
- ۴) تعامل هدفمند با حوزه های علمیه، ائمه جمعه و جماعات بویژه مراجع عظام تقلید، دفتر خدمات طلاب مدیریت حوزه علمیه، جامعه مدرسین و... در خصوص حمایت و پشتیبانی از مبلغین امر زکات .
- ۵) ابلاغ به سازمان تبلیغات استان ها جهت اعزام روحانیون مجرب به منظور برگزاری کلاس های آموزشی و تبلیغات، در سطح روستاها .
- ۶) بررسی، مطالعه و احصاء نیازهای تبلیغاتی هر منطقه با توجه به شرایط اقلیمی کاشت، داشت و برداشت محصولات و تهیه تقویم اجرایی در این خصوص و تأمین و اعزام به موقع مبلغین .
- ۷) ارزیابی عملکرد مبلغین در امر زکات و تشویق بیشتر فعالین در راستای افزایش حقوق و دستمزد .
- ۸) هماهنگی، همکاری و همراهی در کلیه امور فوق و سایر امور با دبیرخانه شورای عالی زکات کشور در سطح ملی، استانی و شهرستانی .
- ۹) ارزیابی سالیانه عملکرد مدیران سازمان و ارائه به شورای عالی زکات کشور
- ۱۰) بهره مندی از ظرفیت حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی در امر زکات .

ک- کمیسیونهای اقتصادی و اجتماعی مجلس شورای اسلامی :

- ۱) معرفی یک نماینده از کمیسیون اقتصادی مجلس به عنوان عضو در شورای مرکزی زکات به مجلس شورای اسلامی جهت تأیید.
- ۲) بررسی و پیگیری حل مشکلات، تنگناها و آسیب های اعلام شده از سوی شورای عالی زکات کشور از طریق مکانیزم های قانونی .
- ۳) دفاع از لایحه بودجه زکات ارسالی از سوی دولت جهت تصویب در مجلس شورای تبصره ماده ۱۳: هریک از اعضای شورا موظفند علاوه بر مأموریت های ذاتی و اختیارات دستگاه متبوع خود، بودجه لازم برای اجرای بندهای مرتبط با زکات را لحاظ نمایند.